

КИРИЛ АПОСТОЛОВ

ПРОЛЕТНА ДРЯМКА

chitanka.info

Първата им среща с огненочервения загар стана на разсъмване.

Заекът пасеше в младата ръж зад дъбовата кория. Беше нащрек. Възбелият му зимен кожух го издаваше отдалече и това не можеше да не го безпокои. Ще мине време, косъмът му щеше да изсивее и да вземе цвета на подгорялата трева, но засега още беше бял. Като снега, по който тичаше доскоро.

Пожарът зад далечната планина все повече избуяваше, заливайки със златна отвара небето на изток. А синката, която обгръщаше подобно тънка нежна паяжина валога, взе да се прокъсва и да чезне. Южната пролетна нощ, влажна и прохладна, си отиваше, вместо нея идваше денят, лъчист и топъл.

Наоколо съвсем развиделя. Чудото, което втора година го удивляваше и плашеше едновременно, отново окръгли грамадните му зеници. Смяната и този път се извършваше в познатия ред и в същата последователност: мракът отстъпваше бавно, незабележимо и на негово място се настаняваше виделината, така както вечер светлината, пак тъй бавно и незабележимо, се предаваше доброволно и без съпротива на тъмнината. Това редуване между деня и нощта го бе впечатлило много силно още с идването му. У него и днес продължаваше да живее страхът от онази първа вечер, когато светлината неусетно взе да чезне и над тяхната поляна се възцари непрогледен мрак, а той трябваше да стои там, сред ниските храсти на родната ливада, и да чака да го накърмят...

Тия заешки детски дни! Тия трудни детски заешки дни!

Цял ден лежиш като на тръни сред тръните и трепериш да не те открият неприятелите, защото краката, единствената възможност за спасение, са още толкова слаби, че не могат да надбягат даже една полска мишка. Лежиш и гледаш кога ще изгреят всичките светила отгоре, та дано мине наблизко някоя зайка-майка, ако случайно не е могла да дойде своята, и да ти даде да бознеш. Но колко пъти се е случвало и другото, да не дойде никоя! Тогава хем гладен, хем зъзнец, че са те забравили и никога вече няма да се сетят за тебе, трябва, искаш или не искаш, да чакаш следващата, а често и по-следващата нощ. Лежиш, мълчиш, не смееш да цикнеш — уверен ли си, че врагът не е някъде наблизко и не дебне само да кажеш къде си, за да връхлети отгоре ти. Лоши са тия заешки бебешки дни, когато нито знаеш, нито

можеш. Добре, че не траят твърде дълго, иначе току-виж ти се отцяло да живееш.

Страхът от строгото редуване на тия два противоположни светове не го напусна и през следващите седмици. Особено несигурно, пълно с колебания и съмнения, беше първото му самостоятелно пътуване през близката гора. Вървеше посред младите шубраки и хем го плашеше неизвестността, хем усещаше в себе си някаква неподозирана гордост, че ето на, вече е голям, силен и може да прави каквото си иска. Краката — истински пружини — го държеха здраво, а ушите — същински антени — чуваха всичко, което ставаше около него.

Колкото повече нагазваше навътре в шумака, толкова по-различна биваше картината. Гората, висока, гъста, от всички страни го гледаше с хиляди очища, а той нея — само с две ужасени очета, които на туй отгоре трябваше да запомнят всяко дърво, всеки камък, всяка гънка на земята. Не беше кой знае каква гора, нито бе толкова едра, нито неизбродна, както му се бе сторило, по-скоро бе една обикновена кория, но в неговите очи тогава изглеждаше великанска и по обхват, и на ръст. Луната, както в родния му валог, светеше отвисоко. Само сенките на дърветата тук бяха и по-големи, и по-черни, та го плашеха повече от самите дървета. Продължаваше да върви все в посоката, която си бе избрал в началото, когато най-неочаквано гората свърши и пред него се откриха просторите на безкрайно ширине. Тук беше светло като ден и смело тръгна през златистите вълни на пшеничения посев. Едрите класове свеждаха чела пред него, все едно че му се покланяха. Това още повече укрепваше самочувствието му. Другият край на нивата опираше о дълбок дол, забулен в тайнствен синкав мрак. Отвъд клисурата започваше стръмен баир, от чието голо теме го гледаше в тоя час, ласкаво и мило, месецът. За пръв път му се случваше да наблюдава голямото небесно светило толкова отблизо. Зашеметен от ненадейното откритие, той прекоси като насън суходолината и затича с всички сили по нагорнището. Ала когато стигна върха, там нямаше и помен от луната. Тя отново се бе издигнала високо в небето и от върха до нея бе толкова далеко, колкото и от неговия роден валог. Чувствуваше се излъган.

Тая измамница!

С такива заблуди започна животът му. Но ако трябваше да кори някого за това, то бе младостта и своята неопитност.

Всичко с времето си.

Сега, една година от идването му на белия свят, заекът дотолкова свикна с небивалиците на заобикалящата го действителност, че вече трудно го впечатляваха подобни открития. И все пак имаше нещо, което и до ден днешен не преставаше да го учудва. Това беше редуването на светлината и тъмнината.

Преди още да е изгряло слънцето, заекът излезе на края на нивата. Краката, коремът и главата му бяха измокрени от сутрешната роса. Спря на поляната да се отърси и да махне лепкавата кал, набита между пръстите му. Не беше очистил и едната лапка, когато чу лая на кучето. Нямаше време дори да погледне назад. Хукна да бяга и даже не усети кога стигна края на горичката. Пред него жлътнаха просторите на миналогодишното стърнище, открай докрай утъпкано от добитъка. Този път обаче неговата голота го изплаши и вместо напред затича в кръг, все по краището, като нито напускаше чертата на корията, нито пък си позволяваше да влезе навътре в нея. По едно време вдясно от себе си зърна кучето — отпърво само опашката му видя, щръкнала над храстите, сетне главата, гърба и чак тогава му се откри цялото. Беше червено като огън.

Щом изскочи на откритото, там където дирята прекъсваше, загарът млъкна за миг и се засуети. Но много скоро попадна на истинската следа и като заби нос в изгнилата ланшна шума, затича по нея. Така, без да се виждат един друг, двамата обиколиха цялата горичка. Когато заекът повторно стигна мястото, откъдето бе започнал да бяга в кръг, и направи опит да влезе в следата, водеща обратно към ръжения посев, та по този начин да заблуди неприятеля си, кучето го съгледа и като изджафка, затече се напъйко през корията.

За него вече не оставаше свободна посока освен откритата равна нива, чиято голота толкова много го бе уплашила. Нямаше избор и с всички сили хукна да бяга през стъпканото стърнище. Нищо друго не можеше да му помогне — нито вроденото чувство за предвидливост,

нито хитрината. Освен на своите крака, на тяхната бързина, на друго не биваше да разчита. Ала колкото и да ги напрягаше, с цялото си същество усещаше, че разстоянието, което го отделяше от врага, все повече намаляваше, топеше се като буца сняг и всеки последващ лай отекваше в ушите му по-силно от предишния. Сянката, собствената му сянка, препускаща отначало далече напред, неусетно взе да изостава и да се притиска към него.

Отскочило цяла копраля над планината, слънцето почна да напича отгоре. По асфалтовото шосе, изтеглено откъм дългата страна на стърнището като черна лента, час по час профучаваха тежко натоварени камиони, минаваха хора, тракаха волски коли. Отвсякъде идеха шумове и звуци. Денят шествуваше победоносно от единия до другия край на котловината.

Заекът чуваше вече съвсем ясно пъхтенето на кучето отдира, когато забеляза голямото стадо. Не беше горещо, а животните бяха скупчили глави в канавката край шосето, сякаш пладнуваха. Шмугна се незабавно при тях и пълзейки между десетките вонящи крака, стигна средата на стадото и се спотаи там. Чак сега разбра, че овцете не пладнуваха, както му се бе сторило в началото. На протежение повече от петдесетина метра по пътя и в канавката бе разсипано зърно и животните зобеха лакомо. Заслушан в хрупането им, заекът забрави за неволята, която го бе довела тук.

Щом наближи стадото, огненочервеният загар спря като внезапно препънат кон, вдигна нагоре глава и изскимтя безпомощно — силният мирис на обор бе погълнал изцяло мириса на заек. Повъртя се миг-два на място, без да знае какво да предприеме, и тъкмо тръгна да заобиколи от другата страна препятствието, откъм близката кошара притича овчарят.

— Уйт! Гадино недна! — извика той с дебел простинал глас и запрати дългия си чамуджест кривак по него.

Кучето отскокна, за да не го перне тоягата, и като подви опашка между краката, подбра отново старата заешка следа, само че в обратна посока.

Заекът изчака да мине малко време и докато селянинът палеше цигарата си, обърнал гръб на вятъра, пропълзя между нозете на крайните овце и избяга, незабелязан от никого.

Така завърши първата им среща с червения загар.

Тая заран на идване от раззеленената по пролетному ръж той отново трябваше да пресече горичката, но и за миг не му мина през главата да спре да денува именно тук. Нагази в ланското стърнище, без да се страхува и без да бърза. Никой не го преследваше, имаше достатъчно време да огледа местността и да прецени къде ще е най-добре да отседне. Един кичест бял трън, като по чудо останал да стърчи сред нивата, привлече погледа му. Той би представлявал отлично прикритие. Там хем нямаше да буди подозрителността на кучетата и лисиците, хем отдалеч щеше да вижда своите неприятели, докато те него много трудно щяха да го забележат. Но за да дочака нощта спокойно, трябваше първо да отклони враговете си, като ги отведе колкото е възможно по-настрани от временното си леговище. Ето защо вместо веднага да отиде при тумбестия трън и да изкопае дупката, в която щеше да прекара деня, той само мина на няколко крачки и продължи нататък през стърнището. Посоката, избрана още в началото, го изведе на шосето. Стъпи смело на асфалта, изприпка стотина метра, за да слее миризмата си с другите миризми, и чак тогава сви обратно, влизайки в старата диря. Подир няколко минути заекът отново се озова на предварително избраното за денувка място. Спря колкото да си поеме дъх, приклепна, засили се и като топка прелетя разстоянието до близкия буренак.

Копна с лапи в рохкавата пръст и когато трапчинката стана достатъчно широка и дълбока, за да го побере целия, легна на дъното и притихна. Кичестият бял трън го закриваше отстрани — от хора и животни, отгоре — от орли и соколи, а най-важното — откъм посоката на собствената му диря, минаваща на няколко метра от него, го скриваше. Голата равнина отпред пък му осигуряваше открит простор към горичката в далечината.

Изад нея, приличащо на разцъфнала слънчогледова пита, надникна слънцето и се заиздига бавно по изцибрения глобус на небето. Полегатите му оранжеви снопове се спуснаха ниско над ръждивата стрън и я подпалиха. Топлината, която носеха те, размекна неусетно заека. От белезникавия му кожух се заиздига пара, а ококорените му очи добиха морковеночервен цвят.

Доспа му се. Ритна няколко пъти със задните крака, за да намести по-удобно хълбоците си, и притихна блажено.

В този миг откъм младата ръж отвъд корията, където трета нощ ходеше да пасе, изкяфка куче. Веднага го позна по гласа. Това беше огненочервеният загар, който преди два дни за малко не го разкъса. Ето, и тая сутрин пак беше влязъл в следата му и колкото повече приближаваше горичката, толкова по-нетърпелив и радостен ставаше лаят му. Къхкането идеше все по-наблизо, докато най-подир кучето изскочи иззад крайните храсти. Излая настървено и затича по същия път, откъдето бе минал той... Беше голямо, с едър кокал и дебели криви крака, извити навън. Същински вълк, само че червен и кривокрак. Слънцето осветяваше лъскавата му козина и като галопираше през стъпканото стърнище, все едно че над земята летеше огнено кълбо. Не, не летеше това кълбо, а се търкаляше. Извитата като сърп опашка повтаряше движенията на тялото — ту отхвъркваше във въздуха, ту пък лягаше ниско, метейки с върха си земята. Гласът, дрезгав, еклив, огласяше цялата околност.

Заекът застана нащрек. Сърцето му заби силно и учестено. Задните крака, впили нокти в лепкавата пръст, бяха готови да го изстрелят при първата нужда. Но не бързаше. Страхът още не бе успял да го превземе изцяло и да го накара да скочи. Вместо това коремът му прилепваше все по-плътнo и по-плътнo към земята. А тя беше влажна и поддаваше. Земята поддаваше, той се смаляваше. Смаляваше се и в същото време упорито се бореше с вродения си страх пред очите на неприятеля.

Червеният загар прекоси с голяма бързина стърнището. Дори не погледна към сухия боздуганчест трън вляво от пътя му: следата пред него беше чиста, изтеглена като по конец и в нея нямаше нищо, което да го усъмни и обърка. Отиде нататък към шосето и гласът му затихна в мартенската прохлада. Загарът гонеше дирята, пък тя, като всякоя явна диря, отиваше там, където лъжата я е отпратила, лъжата и хитрината.

Неприятелят мина и замина, а заекът продължаваше да притиска тялото си към земята, целият треперещ.

Още не бе съумял да усмири напълно разтупканото си сърце, когато видя кучето да иде по обратния път. Върнала го бе отново неговата следа. Сега обаче то не пищеше радостно и нетърпеливо, нито кяфкаше припряно, а мълчешката следваше дирята. И опашката му не стърчеше войнствено както на идване, а метеше земята подире му.

Заекът го проследи с изблещените си размътени очи, докато не влезе в корията. Чак тогава кихна. Свободно. От цялото си гърло. С удоволствие. Една кихавица, която го бе замъчила още от часа на първото появяване на кучето и през цялото време я стискаше на края на гърлото, за да не го издаде.

Вече не усещаше и сърцето си под сгънатия ляв крак. Сякаш бе престанало да бие. Дневните шумове и звуци стигаха до него като отглас на нещо, което ставаше на друга планета. Високо, високо в небето неочаквано изникнаха две пушливи успоредни ивици. Чак когато тайнственият дим взе да чезне сред бледата синева, чу бученето на самолети. Откъм шосето, откъдето час по час достигаше ръмженето на поредния камион, се вдигна силна птича врява — изглежда, полските врани още не бяха изкълвали всичкото жито край канавката. А в съседната кория семейство кадънки викаха на всеослушание, че мястото в тоя край на горичката е само тяхно, тяхно и на никой друг.

Заекът огледа още веднъж с размътени заспиващи очи заобикалящия го свят и се отпусна напълно. Този път леността, спокойствието го обзеха истински и задълго.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.